

**Barnáné Pintér Gizella, Czagány Bernadett,
Szilágyi Edit**

SZEMPONTGYŰJTEMÉNY

A SZAKÉRTŐI BIZOTTSÁGI VIZSGÁLATHOZ SZÜKSÉGES,
KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNYEK ÁLTAL KÉSZÍTETT
PEDAGÓGIAI JELLEMZÉS PROBLÉMASPECIFIKUS ÖSSZEÁLLÍTÁSÁHOZ

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

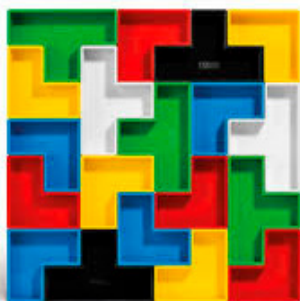
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

EFOP-3.1.6-16-2017-00026

„HINNED KELL, HOGY A VILÁG TEVELED IS ÉKES”
A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK
ÉS TANULÓK MINŐSÉGI ELLÁTÁSA
A SZOLNOKI TANKERÜLETI KÖZPONTBAN

Szempontgyűjtemény

a szakértői bizottsági vizsgálathoz
szükséges, köznevelési intézmények
által készített pedagógiai
jellemezés problémaszpecifikus
összeállításához

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai
Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottság

Barnáné Pintér Gizella, Czagány Bernadett,
Szilágyi Edit

Szolnok, 2020

Készült az
EFOP-3.1.6-16-2017-00026 „Hinned kell, hogy a világ Teveled is ékes”
kiemelt figyelmet igénylő gyermekek és tanulók minőségi ellátása
a Szolnoki Tankerületi Központban
projekt keretében.

Projektvezető:
dr. Torda Ágnes

Szakmai vezető:
Szabó Győzőné

Szerző:
Barnáné Pintér Gizella
szakvizsgázott gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos
gyógypedagógiai tanár

Czagány Bernadett
tanácsadó szakpszichológus

Szilágyi Edit
tanácsadó szakpszichológus

Lektor:
Csibi Enikő
gyógypedagógus

Kiadó: Szolnoki Tankerületi Központ
Felelős kiadó: Szutorisz-Szügyi Csongor tankerületi igazgató

Nyomdai előkészítés: Flaccus Kiadó Kft.

Tartalom

Bevezetés	5
Szakértői bizottsági tevékenység	6
A szakértői vizsgálat kezdeményezésének előzményei	7
A szakértői bizottsági feladatok két fő eleme.....	7
Zárszó	16
Forrás.....	16

Bevezetés

A köznevelési intézményekben dolgozó pedagógus feladatkörébe tartozik, hogy a gyermekekről, tanulókról a nevelés, oktatás során nyert információkat összegezze, rögzítse. Szükség lehet pedagógiai jellemzésre pl. gyermekvédelmi, szociális ügyekben, pedagógiai szakszolgálatnál végzett vizsgálatokhoz. E feladat megfelelő elvégzéséhez az osztályfőnöknek, szaktanárnak minden olyan információ összegyűjtésére szüksége van, amely megfelelően alátámasztja a gyermekről, tanulóról szóló véleményt. Annak érdekében, hogy a pedagógiai jellemzés pontos és elegendő információt tartalmazzon, célszerű a gyermekekről, tanulókról folyamatosan szerzett adatok, vélemények, benyomások, illetve a tanulói megnyilvánulások gyűjtése, regisztrálása, megfelelő tárolása. A pedagógiai jellemzés tartalmának kezelése etikai szabályok által meghatározott.

Szakértői bizottsági tevékenység

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről alapján a szakértői bizottsági szolgáltatásra jogosultak köre:

- 0–3 éves gyermekek, akiknél a korai fejlesztés szükségességének megállapítása a cél,
- 3 évtől a tankötelezettség megkezdésig tartó korosztály gyermekei, akik óvodai nevelésre jogosultak,
- a tanköteles korú gyermekek,
- a köznevelési rendszerben nappali tagozatos tanulói jogviszonnyal rendelkező tanulók.

A 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 7. § (1) alapján az Nkt. 18. § (2) bekezdés b) pontja szerinti szakértői bizottsági tevékenység keretében az intézmény szakértői bizottsága a gyermek, a tanuló komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi, sajátos nevelési igény gyanúja esetén komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, orvosi vizsgálat alapján szakértői véleményt készít.

A rendelet 13. § (1) alapján a szakértői vizsgálat – a szülő kérelmére, illetve, ha az eljárást nem a szülő kezdeményezi, a szülő egyetértésével indul. Az eljárás megindítása a Pedagógiai Szakszolgálat szakértői bizottságként eljáró azon feladatellátási helyénél kérhető vagy kezdeményezhető, amelynek működési körzetében a gyermek, tanuló lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy amelynek működési körzetében a gyermek, tanuló intézményes ellátásban részesül. A mozgásszervi, valamint az érzékszervi (a látási, a hallási) fogyatékoság megállapítására vagy kizárására irányuló vizsgálat közvetlenül is kérhető, illetve kezdeményezhető az országos szakértői bizottságnál. Ha a gyermek óvodai nevelésben, iskolai nevelésben, oktatásban részesül, az óvoda, az iskola, köteles közreműködni az 1. melléklet szerinti vizsgálat iránti kérelem elkészítésében.

- Abban az esetben tehát, ha nem történt még a sajátos nevelési igény irányában vizsgálat, első alkalommal a gyermek/tanuló lakóhelye szerint illetékes Járási Szakértői Bizottsághoz kell a felterjesztést megküldeni.

- (Tagintézményeink elérhetőségeit a www.jnszmps.hu/tagintezmenyeink weboldalon találják.)
- A köznevelési intézmény ezt a 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet 1. számú mellékletén teheti meg, melyhez feltétlenül szükséges csatolni annak 4. számú mellékletét is, amin a gyermek/tanuló születésével, csecsemő- és kisgyermekkori fejlődésével kapcsolatos adatok szerepelnek, melyek a diagnózis felállítása szempontjából fontosak. A fenti dokumentumok a www.jnszmps.hu/letoltesek oldalon megtalálhatók, onnan letölthetőek (Szakértői vélemény iránti kérelem, Szakorvosi adatlap).

A 15/2013. EMMI rendelet 13. § (4) alapján a szülő egyetértése esetén a szakértői vélemény készítésére irányuló – a szülő által aláírt – kérelmet az óvoda, az iskola megküldi az (1) bekezdésben meghatározott szakértői bizottságnak.

A szakértői vizsgálat kezdeményezésének előzményei

A gyermek/tanuló állapotával, viselkedésével összefüggő – jellemzően atipikus –, beavatkozást igénylő jelenségek szülők, pedagógusok, más szakterület szakembere általi észlelése a mindennapi élet körülményei között.

Szűrés alkalmával, mely egy adott időpontban előírt, vagy meghatározott időközönként végzett, egy-egy szakterületre jellemző, körülhatárolt módon és eszközzel kivitelezett, általában csoportos, ritkábban egyéni vizsgálat, amelynek célja a rejtett, nem szembetűnő, de kezelést igénylő állapot feltárása. Minden esetben szakember végzi, aki a szűrés eredményeképpen, szükség esetén javasolja a pedagógiai szakszolgálati ellátás igénylését.

A szakértői bizottsági feladatok két fő eleme

Aktuális állapot feltárására irányuló vizsgálat

A gyermek/tanuló erősségeinek és gyengeségeinek felmérésére, illetve leírására irányuló megismerési folyamat, vizsgálat, melyet képzett szakember speciális eljárásokkal és eszközökkel végez, s amelynek eredmé-

nyeként megállapítások tehetők azzal kapcsolatban, hogy az egyén milyen mértékben rendelkezik azokkal a képességekkel, készségekkel, attitűdökkel, amelyek fejlődéséhez szükségesek.

Az állapotmegismerés eredménye: beavatkozási javaslat.

Beavatkozást követő felülvizsgálat

A szakszolgálati rendelet által meghatározott rendben a szakértői bizottság munkatársai felülvizsgálatot végeznek. A hivatalból indított felülvizsgálat éve, helyszíne a szakértői véleményben kerül rögzítésre. Ez a kijelölt tanévet megelőző év június 30-ig kezdeményezhető, vagyis pl. ha a dokumentum a 2018/2019-es tanév végéig (2019. augusztus 31-ig) érvényes, akkor a felülvizsgálati kérelmet 2018. június 30-ig kell eljuttatni a Járási/Megyei Szakértői Bizottsághoz. A hivatalból indított felülvizsgálat keretében az ellátás hatásának feltárása, a gyermek/tanuló fejlődésének dokumentálása, a fejlődés nyomonkövetése történik, amelynek eredményeképpen döntés születik a beavatkozás további módjáról, illetve befejezéséről.

A szakértői bizottsági tevékenység szakmai és szakmaközi kommunikációja

A szakértői bizottságban zajló szakmai és szakmaközi kommunikáció rendkívül széleskörű. A kommunikációs csatornák többfelé irányulnak, s biztosítják a gyermeknek, tanulónak járó ellátást, jogainak érvényesülését. Fontos a visszacsatolás a résztvevők részéről, amely többféle csatornán, többféle kód által valósulhat meg.

A kommunikáció kiemelt szerepe a nevelési, oktatási intézményekkel:

- A nevelési, oktatási intézmények kapcsolata, kommunikációja a szakértői bizottsággal több szinten jelenik meg:
- a szakértői vizsgálat kezdeményezésénél,
- tantárgyi mentesítés indokoltságának alátámasztása során,
- a gyermek, tanuló folyamatos figyelemmel kísérése esetén,
- magántanulói státuszra tett javaslat előtt,
- és minden olyan esetben, amikor a különleges bánásmód tartalmáról történik egyeztetés.

Jogszabályi iránymutatás a tantárgyi mentesítéssel, folyamatos figyelemmel kíséréssel, magántanulói státusszal kapcsolatban

Amennyiben tantárgyi mentesítés a vizsgálati irány, abban az esetben az alábbi jogszabályok szerint fogadható be a szakértői vizsgálatra vonatkozó kérelem:

15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet **15. §** (1) Az Nkt. 56. § (1) bekezdése alapján egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből a tanuló teljesítményének értékelése, minősítése alóli mentesítés céljából szakértői vizsgálat indítható:

a) az iskolai nevelés-oktatás első-hatodik évfolyamán az adott tanév január 31-ig szükség szerint bármikor,

b) az *a)* pontban meghatározott évfolyamokra vonatkozóan meghatározott határnapot követően annak a tanévnek a március 31. napjáig, amelyben a tanuló az adott tantárgy tanulását megkezdte.

(2) A szakértői bizottság eljárását az (1) bekezdésben meghatározott célból, az ott megjelölt időszaknál későbbi időpontban csak a kiskorú tanuló szülője, illetve a nagykorú tanuló kezdeményezheti. A vizsgálati kérelemhez csatolni kell az érintett iskola igazgatójának a vizsgálat szükségességével kapcsolatos egyetértő nyilatkozatát. Az iskola igazgatója a döntéséhez beszerzi a tanuló osztályfőnöke és az adott tantárgyat tanító pedagógus véleményét. Az iskola igazgatója egyetértésének hiányában a szakértői bizottság vezetője vagy az általa erre kijelölt bizottsági tag - a kiskorú tanuló esetén a tanuló és a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló meghallgatása után - dönt a vizsgálat szükségességéről vagy a kérelem elutasításáról. A kérelem elutasításáról szóló döntést - határozat formájában - írásba kell foglalni. A döntés tekintetében a szakértői vélemény felülvizsgálatával kapcsolatos rendelkezéseket kell alkalmazni.

Fenti jogszabály értelmében, az adott tantárgyat tanító pedagógus és a tanuló osztályfőnöke részletes pedagógiai jellemzést küld. Elsősorban a tanuló nehézségeinek megfogalmazására helyezik a hangsúlyt, hogy az adott tantárgy tanulása, mely területeken okoz problémát az ismeretelsajátítás során. Fontos szempont kitérni arra, hogy eddig milyen módszerrel történt az adott tantárgy tanítása, milyen megoldási mechanizmusokat próbáltak ki a nehézségek kiküszöbölése érdekében. A vizsgálatot végző szakember számára ezek az információk fontosak a vizsgálati eredmények összefoglalásakor, a végső döntés a tanuló vizsgálaton nyújtott teljesítménye és a felterjesztésben megfogalmazottak alapján történik.

Folyamatos figyelemmel kísérés az alábbi jogszabályok alapján történik

A 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet **21. § (2)** A szakértői bizottság az enyhe értelmi fogyatékossgot csak abban az esetben állapíthatja meg, ha azt a házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről szóló 4/2000. (II. 25.) EüM rendelet 4. § (3) bekezdés e) pontjában foglaltak alapján, az e rendelet 4. melléklete szerint kiállított orvosi adatlap adatai vagy a gyermek fejlődése (3) bekezdés szerinti folyamatos figyelemmel kísérésének adatai igazolják.

(3) Ha az orvosi adatlap adatai és a szakértői bizottság eljárása során készített orvosi szakértői vélemény, valamint a pedagógiai, továbbá pszichológiai vizsgálat során kialakított elsődleges képességbecslés alapján valószínűsíthető az enyhe értelmi fogyatékossg, a gyermeknek folyamatos figyelemmel kísérésben kell részt vennie. A folyamatos figyelemmel kísérés ideje alatt a gyermek, tanuló a lakóhelye szerinti vagy a választott óvodában, illetve általános iskolában a többi gyermekkel, tanulóval együtt vesz részt az óvodai nevelésben, iskolai nevelésben-oktatásban. A folyamatos figyelemmel kísérés a pedagógiai, illetve a pszichológiai vizsgálatot követő hónapban indul, és ha az adott nevelési év, tanév végéig még legalább hét hónap hátravan, a tanév végéig, ha kevesebb, mint hét hónap van hátra, a vizsgálatot követő nevelési év, tanév feléig tart. A folyamatos figyelemmel kísérés ideje alatt a gyermek vizsgálatát a statisztikai adat-szolgáltatás során is lezáratlan vizsgálatként kell nyilvántartani.

(4) A folyamatos figyelemmel kísérés kezdetén a szakértői bizottság meghatározza a megfigyelésben közreműködő pedagógus feladatait.

(5) A folyamatos figyelemmel kísérés ideje alatt a szakértői bizottság képviselője legalább két alkalommal, az óvodai foglalkozáson, illetve a tanítási órán megfigyeli a gyermeket, tanulót. A folyamatos figyelemmel kísérés végén a szakértői bizottság megvizsgálja a gyermek, tanuló fejlődését, és tapasztalatai alapján - a vizsgálatok összegzésének eredményeként - készíti el szakértői véleményét.

(6) A folyamatos figyelemmel kísérés ideje alatt a pedagógus - a szakértői bizottság útmutatása szerint - a gyermek, tanuló fejlődéséről rendszeresen, de legalább kéthavonta részletes értékelést készít. A folyamatos figyelemmel kísérés ideje alatt a pedagógus legalább havonta egyszer ismerteti a szülővel megállapításait, és segítséget nyújt az otthoni neveléshez. A folyamatos figyelemmel kísérés végén a részletes értékelést a pedagógus átadja a szakértői bizottságnak.

A tankötelezettség magántanulói státuszban történő folytatására az alábbi jogszabályok alapján tesz javaslatot a szakértői bizottság

15/2013. (II.26.) EMMI rendelet **17. §** (1) A szakértői bizottság a szakértői véleményében tesz javaslatot a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére, az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgálatok típusaira, a szükséges szakemberre és annak feladataira. A szakértői véleménynek tartalmaznia kell

e) annak megállapítását, ha a sajátos nevelési igényű tanuló a tankötelezettségét kizárólagosan iskolába járással, illetve kizárólagosan magántanulónaként teljesítheti,

f) ha a tanuló a tankötelezettségét kizárólagosan magántanulónaként teljesítheti, a heti foglalkoztatás idejét és a felkészüléshez szükséges szakembereket.

2011. évi CXCV. törvény(7)¹³⁰ A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy súlyos betegség miatt magántanulónaként tanulmányokat folytató egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónaként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre. A sajátos nevelési igény miatt magántanulónaként tanulmányokat folytató tanulók esetében az e bekezdésben meghatározott időkereten belül kell biztosítani az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.

Szakértői vizsgálat kezdeményezése

A vizsgálati kérelem, mely a 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet 1. számú mellékletén érkezik a szakértői bizottsághoz, a vizsgálatot végző szakemberek munkájának kiindulópontját jelenti. A dokumentum pontos kitöltése, az adatok valósága rendkívül fontos ahhoz, hogy a szakértői bizottsági tevékenység jogilag és szakmailag megalapozott legyen.

A kérelem befogadásához a gyermeket/tanulót nevelő mindkét szülő aláírása szükséges. Amennyiben az egyik szülő egyedül gyakorolja a szülői felügyeleti jogot (mert a másik szülő nem él, nem elérhető, vagy a bíróság korlátozza a fenti jogot, stb.), erről szükséges nyilatkoznia a felterjesztésen, valamint a „gondviselő” rovatba az ő adatai kerülnek.

A pedagógiai jellemzés minden vonatkozó rubrikáját szükséges kitölteni, az azonosításhoz szükséges adatokat (pl. TAJ-szám) különösképpen,

mert az Integrált Nyomonkövető Rendszerben csak pontos információk birtokában tudjuk a vizsgálati személy adatait rögzíteni. A felterjesztés további kérdései a gyermek/tanuló megismerését célozzák. A gyermek/tanuló mindennapi viselkedését, képességeit, a teljesítményt aktuálisan befolyásoló tényezőket a velük foglalkozó pedagógusok ismerik behatóan, így az általuk leírtak nagymértékben árnyalhatják, kiegészíthetik a vizsgálaton tapasztaltakat.

A vizsgálat során a pontos diagnózis meghozatalához, az ellátás módjának, formájának, megfelelő szakos szakemberek kijelöléséhez összefüggéseiben kell látni a vizsgált személy viselkedését, működését, életkörülményeit, a további fejlesztés eredményessége érdekében erősségeit és gyengeségeit, hogy a számára legmegfelelőbb javaslatot tegye a szakértői bizottság. Minden információ fontos, amit a pedagógus a gyermekről, tanulóról rögzít, ezért ha az adott rovatban nem áll rendelkezésre elegendő hely a megfigyelések, észlelések kifejtésére, külön lapon is csatolható részletesebb leírás. A felülvizsgálatok dokumentációjának szerves része az óvoda, iskola pedagógusai által készített pedagógiai jellemzés.

A részletes iskolai pedagógiai jellemzés (melyet a szülőnek minden esetben alá kell írnia) – kiegészítve a szülőkkel való beszélgetés során kapott információkkal –, nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a szakszolgálat szakemberei teljes képet alakíthassanak ki a gyermekről, tanulóról, és így a szülő, a pedagógusok és a szakértői bizottság szakemberei együttműködése révén történik javaslattétel a gyermek, tanuló érdekeinek szem előtt tartásával a megfelelő ellátási formára.

Pedagógiai jellemzés tartalma

A pedagógus a pedagógiai jellemzésben rögzítheti véleményét a gyermek, tanuló közösségi beilleszkedése, az óvodai/iskolai magatartása és a tanulmányi teljesítménye szempontjából, hangsúlyt fektetve az erősségekre és a nehézségekre. A vélemény megfogalmazása során a gyermekkel/tanulóval azonos életkorú, átlagos fejlődésmenetet mutató kortársak képességeit szükséges figyelembe venni, ez a viszonyítás az eltérő fejlődésmenet alátámasztására szolgál. A pedagógiai jellemzésben a mennyiségi és minőségi mutatók konkrét megfogalmazása nagyban segíti a szakértői vizsgálat eredményességét.

A közösségi beilleszkedéssel kapcsolatban a szakszolgálat szakemberei arra kíváncsiak, hogy milyen a gyermek kapcsolata kortársaival és tanáraival, milyen helyet foglal el a közösségben. A gyermek/tanuló magatartá-

sával kapcsolatban fontos információ, hogyan képes betartani a közösség, az óvoda, iskola szabályait, normáit, mennyire tudja indulati életét szabályozni, nem túl rendbontó, vagy éppen túlságosan visszahúzódó-e viselkedése. A tanulási képességeket tekintve, hogy milyen a gyermek/tanuló figyelme, motivációja, taníthatósága, gondolkodása, milyen tantárgyakban és hogyan jelentkezik a tanulási probléma. A nehézségeken kívül fontos kifejtetni a kiemelkedő területeket is. Szükséges megjelölni, hogy mit gondol a pedagógus arról, mi állhat a problémák hátterében, milyen segítségre lehet szükség. Továbbá, hogy milyen segítő módszereket alkalmaz a gyermeknél/tanulónál, van-e lehetőség felzárkóztatásra, hátránykompenzációra.

Szakértői vizsgálat iránti kérelem (1. melléklet a 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelethez) részletes áttekintése

A dokumentum kitöltendő rovatai a személyes adatokkal kezdődnek. A szakértői vizsgálat jogszabálynak megfelelő lebonyolításához nélkülözhetetlen a pontos kitöltés.

A szülő/gyám elérhetősége is feltüntetésre kell, hogy kerüljön, hiszen a kapcsolatfelvétel csak így lehetséges.

Az általános információk körébe tartozik a köznevelési intézmény pontos neve, címe, elérhetősége, valamint az, hogy a vizsgálatra készülő gyermek, tanuló részesült-e korábban pedagógiai szakszolgálati ellátásban (korai fejlesztés, nevelési tanácsadás, logopédiai terápia, szakértői vizsgálat).

Szerepelnek a dokumentumban óvodai ellátásra, iskoláztatásra vonatkozó kérdések. Kitöltésük a vizsgálat tervezéséhez nélkülözhetetlen.

A személyes adatokat és az általános információkat követően kerül sor a gyermek, tanuló pedagógiai jellemzésére, a probléma részletes feltárására, dokumentálására. A vizsgálati kérelem irányított kérdései segítik a pedagógust a minden területre kiterjedő vélemény megalkotásában, ugyanakkor a problémaszpecifikus közlések beillesztése rendkívül fontos.

Jelentős szerepe van a szakértői vizsgálat során rendelkezésre álló, a problémát részletesen kifejtő, akár külön dokumentum formájában elküldött pedagógiai jellemzésnek.

A vizsgálati felterjesztés adekvát módon tartalmazza az óvodás, illetve az iskolás korosztály jellemzőit.

A pedagógiai jellemzés tartalma

Megjelenés, testi fejlettség, a gyermek egészségi állapotával kapcsolatos megfigyelések, információk:

- a vizsgálatot megelőzően a szülőt szükséges arról tájékoztatni, hogy gyermeke orvosi vizsgálatairól, kezeléséről, gondozásáról szóló leleteit a szakértői vizsgálatra vigye magával.

Mozgás:

- nagymozgás, finommozgás, mozgáskoordináció jellemzői,
- kézügyesség, eszközhasználat minősége,
- mozgásigény, mozgásszabályozás, önkontroll,
- mozgásban tapasztalt eltérések.

Társas viselkedés:

- beilleszkedés, kapcsolatteremtés, kapcsolattartás társakkal, felnőttekkel,
- kommunikációs kezdeményezéseinek jellemzői,
- baráti kapcsolatok, státusz a csoportban/osztályban,
- együttműködés, szerepvállalás közös tevékenységekben,
- szabálytartás, önszabályozás,
- konfliktuskezelési technikák, érdekérvényesítés,
- jellemző magatartásformák, esetleges furcsaságok.

Beszéd jellemzői:

- reagálás megszólításra, beszéd értése,
- beszéd minősége, beszédtempó, beszédritmus, hangerő, kifejező-készség,
- igények, kívánságok kifejezése,
- instruálható-e könnyen,
- kommunikáció színvonala felnőttekkel, társakkal,
- előforduló furcsaságok, bizarrériák a beszédben.

Értelmi képességek, tájékozódás, érdeklődés:

- koncentráció, figyelem minősége, megfigyelőképesség,
- tájékozódás saját testen, térben, időben,
- érdeklődés preferált területei,
- motiválhatóság,

- feladathelyzetbe való bevonhatóság,
- feladatvállalás, feladattartás, problémamegoldás,
- taníthatóság, megértés.

Iskolások esetében:

- tanulási stílusjegyek, önállóság szintje,
- képességekhez mért teljesítmény szintje (iskolások esetében tantárgyi teljesítmény részletes *értékelése*).
- Volt-e osztályismétlése, melyik osztályfokban és miért?
- Mely tantárgy(ak)ból bizonyul tehetségesnek?
- Mely tantárgy(ak)ból igényel felzárkóztatást?

Érzelmi reakciók (intenzitás, mélység, tartósság):

- érzelmek kifejezése,
- empátiás készség szintje,
- reagálás sikerélményre, kudarcélményre,
- önértékelés, érdekérvényesítés,
- egyéb feltűnő jellemzők.

Magatartás jellemzői:

- foglalkozáson/tanórán,
- szabadidős tevékenység *közben*.

Önállóság, önkiszolgálás:

- életkorhoz igazodó jellemzők kifejtése,
- higiéniai jellemzők,
- önkiszolgálási funkciók,
- önállóság szintje.

Egyéb, problémaszpecifikus jellemzők:

- a probléma részletes kifejtése, egyéb megfigyelések eredményeinek rögzítése.

Zárszó

Egy pedagógiai vélemény akkor tölti be funkcióját, ha az általános jegyek helyett az egyéni sajátosságokról ad folyamatosan információkat. Akkor készül és kerül megküldésre a szakértői bizottsághoz a gyermekről, tanulóról, ha valamilyen probléma merül fel az óvodai beilleszkedésével, teljesítményével, az iskolai munkájával, tanulásával kapcsolatban. A gyermekre szabott vélemény megadásával a pedagógus nagymértékben hozzájárul a szakértői bizottsági tevékenységhez. Az együttműködés a köznevelési intézmények és a szakértői bizottságok között kiemelt szerepet kap, nélkülözhetetlen a gyermek/tanuló számára legmegfelelőbb javaslattételhez.

Forrás

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

A szakértői bizottsági tevékenységterületére kifejlesztett protokoll

Nagyné Réz Ilona, Csepregi András, Puhala Ildikó, Bozsikné Vig Marianna

Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., OKKER ZRT. 2014

KIADVÁNY PEDAGÓGUSOKNAK